

ÖLÜMÜ TEMENNİ ETMEYİN!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ

seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn...

Emmâ ba'du, fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyu seydidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâ tühâ... V e küllü muhdesin bid'ah, ve küllü bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibihâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَتَمَنَّيَ الْمَوْتَ لَا بَرًّا وَلَا فَاجِرًا

إِمًّا بَرًّا فَيَزِدَادُ بَرًّا وَإِمًّا فَاجِرًا فَيَسْتَعْتَبُ

(ابن سعد عن أبي هريرة)

RE.366/6 (*Leyse li-ehadin en yetemenne'l-mevte, lâ berrun ve lâ fâcirun; immâ berrun feyzedâdu birren, ve immâ fâcirun feyestağtibu*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle

çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allahu Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, lütfu, bereketi cümlelerin üzerine olsun... Hocamız Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi Hazretleri'nin *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabından, Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek hadislerinden bir miktarını size okuyup anlatacağız.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve anlatılmasına geçmeden önce evvelen ve hâssaten nümûne-i imtisâlimiz, rehberimiz, Peygamberimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin ruh-u pâki için ve onun âl, ashâb ve etbâının ruhları için; ve cümle sâdât ve meşâyıh-ı turûk-u aliyemizin ervâhı için; eserin müellifi Gümüşhaneli Hocamız'ın ruhu için, hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin ruhu için ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve evliyâ ve sâlihînin ervâhı için; eserin içindeki bilgilerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan ulemânın ve râvilerin ruhları için;

Ve uzaktan ve yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere şu tatil ve zevk gününde şu mescide cem olmuş olan siz kardeşlerimizin de ahirete intikâl ve irtihâl eylemiş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için, kabirlerinin pür nûr olması, ruhlarının mesrûr olması için;

Bizlerin de Cenâb-ı Mevlâ'nın rızasına uygun ömür sürüp, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olması için; bir Fatiha üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım; buyurun:

a. Kimse Ölümü İstemesin!

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet olunduğuna göre, Peygamber SAS Efendimiz metnini az önce okumuş olduğum hadis-i şerifinde bize ölümü temenni etmememizi tavsiye buyuruyor. İfade şöyle:¹

لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَتَمَنَّيَ الْمَوْتَ لَا بَرًّا وَلَا فَاجِرًا

إِمَّا بَرًّا فَيَزِدَادُ بَرًّا وَإِمَّا فَاجِرًا فَيَسْتَعْتَبُ

(ابن سعد عن أبي هريرة)

RE.366/6 (*Leyse li-ehadin en yetemenne'l-mevte*) “Hiçbir kimse için ölümü temenni etmek olmaz, yoktur.” Kimse ölümü temenni etmesin, ölümü istemesin! Hiçbir kimse, “Ah öleyim, Allah canımı alsın!” filan gibi bir temenni izhar etmesin!

Kimse deyince, izah sadedinde buyuruyor ki devâmen: (*Lâ berrun*) “İyi kul da temenni etmesin; (*ve lâ fâcirun*) fısk u fücur içindeki günahkâr, kusurlu kul da temenni etmesin!”

Ne iyisi ne kötüsü... Efendimiz iki uç tarafı söylüyor ki, kimsenin temenni etmemesi gerektiği daha iyi anlaşılсын diye.

İzahını yapıyor, buyuruyor ki:

¹ İbn-i Sa'd, *Tabakât*, c.IV , s.337; EbûHüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV , s.555, no:42157; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV III, s.297, no:19460.

(*Immâ berrun*) “İyi kula gelince, (*feyezdâdu birren*) yaşar, iyiliği daha artar, sevabı çoğalır.” Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin huzuruna daha çok sevapla gider, daha büyük mükâfatları alacak sâlih amelleri işleyerek öyle gider.

Ne diye istesin? Ömür sermayemiz değil mi? Sermaye... Sermayenin çok olması iyi değil mi? İyidir. O halde çok yaşar, çok kazanır, çok yüksek derece alır. Allah indinde makbul, daha makbul, daha yüksek bir kul olur.

(*Ve emme’l-fâciru*) “Fısk u fücur içinde günahkâr kimseye gelince, (*feyestağtibu*) Allah’ın kendisinden razı olmasını sağlar belki...”

Önünde fırsat var. Her insan için bir fırsat... İstikbal bizim için meçhul. Şu andaki durumu kötü ama, umulur ki ileride belki iyi olur. Belki tevbe eder. Belki Allah’ın rızasına uygun bir iş yapar, düzelir. Şimdiye kadar olan olmuş, mâzi geçti. Mâzi için tevbeden başka yapacak bir şeyimiz yok. Bitti.

Hatalarımızdan, kusurlarımızdan ibret alırsak, bir daha yapmamak üzere kendi azmimizi bilersen, kendi kendimize mâziden ders çıkartırsak, tamam... İbret alırsak, tevbe edersek; mâzi için yapabileceğimiz budur. Başka elimizden gelmez.

Geçti mâzi, hiçbir kimse bir dakikamızı geri getiremez. Onun boş geçtiğine üzülyorsan, bundan sonra boş geçirmemeye çalış. Onun günahla geçtiğine kâni isen, bundan sonra sevap işle. Onun gafletle geçtiğine kâni isen, bundan sonra acele et; ne zaman ölümün geleceği belli olmaz. Arabaya binersin, evine varamazsın.

Allah hayırlı ömür versin... Ölümü hiç temenni etmiyoruz ama ölüm etrafımızda dolaşıp duruyor. Ölüm okunu germiş, kalabalığımıza bir ok atıyor; kime isabet ederse alıp gidiyor. Yunus Emre'nin halk tabiriyle sözü:

Halkı bostan edinmiştir, Dilediğin üzer ölüm.

“Halkı bostan tarlası gibi edinmiştir, dilediğini kopartır.” diyor. Üzmek, kopartmak demek o devrin dilinde. Dilediğini kopartır. Bostan tarlasına gireriz bakarız, hangi karpuz, hangi kavun olgunlaşmışsa, kopartır alır gideriz.

Halkı bostan edinmiştir,

Dilediğin üzer ölüm.

Umulur ki, Allah'ın rızasını kazanır. Madem şu an kötü, ilerisi belki iyi olabilir. O bakımdan kimse ölümü temenni etmesin. Yani bu hayat imtihanından kaçmak yok.

Bu sportmenlikte bir kaide vardır. Sporu yarım bırakmak yok... Koşuya başladın, sonuncu olacağını anlasan bile koşacaksın. Yarıda bırakmak ayıp, öyle şey yok... Bu meydanı, bu minderi, bu mücadele sahasını bırakmayacaksın. Çalışacaksın. Hata ettin, umulur ki bundan sonra düzeltirsin.

Ne güzel, ne yapıcı, görüyor musunuz İslâm'ı? Var mı karamsarlık? Var mı bezginlik? Var mı ümitsizlik?

Ümitsizlik haram! İçki gibi, kumar gibi, zina gibi ümitsizlik haram! Ümitsizliğe düşemez bir müslüman...

Ne demek? Allah-u Teâlâ Hazretleri bizim Rabbimiz'ken, Ekremü'l-ekremîn'ken, gayb

hazineleri elindeyken, dünya ve âhiretin lütf u keremi ona aitken, biz nasıl ümitsizliğe düşeriz? Elbette ümit besleyeceğiz.

Ama zayıf kullarız. Ümit tarafını fazla gösterirsen, ümit tarafına fazla bel bağlarsa, kullar gevşer. Keşke gevşemeseler ama gevşerler. Gevşedikleri için de, bakarsın bu sefer iyi iş yapmaktan geri dururlar. Onun için İslâm, denge dini olduğu için diyor ki:

“–Ümitsizliğe düşmek haram!”

Tamam, ümitsizliğe düşmeyeceksin ama korkusuzluk da yasak...

“–Allah beni mi atacak cehenneme canım? Bu kadar kötü kul var, onları atıncaya kadar bana sıra gelmez. Ben gene ne de olsa hiç olmazsa söyleyim, böyleyim...”

Öyle cesurluk da yok.

Hatta büyüklerden birisi diyor ki;

“–Kul korku ile ümit arasında olacak.”

Nasıl olacak?

“–İki aslanın arasındaki tilki gibi olacak.”

Allah Allah, iki aslanın arasındaki tilki nasıl olur?

Tilki aslandan korkar. Aslan da tilkiyi gördü mü heves eder, yemek ister. Zincirle bağlı olmasa bir pençe atıp pençesi içine almak, altına almak, parçalamak, yemek ister. Şimdi aslan bu taraftan kükrediği zaman tilki korkacak.

Nereye kaçsın?

Biraz geri kaçması lazım ama o da bağlı, çok uzağa gidemiyo r. Bu tarafa kaçsa. bu tarafta da bir başka aslan var. Bu da oradan gürler. Onun da yanına fazla yanaşamaz. O halde tam orta yeri öyle bir bulur ki. Kurnaz tilki orta yeri o kadar güzel bulur ki; ne bu aslana yakın olur, ne diğer aslana yakın olur. Yakın olsa pençesini uzatır, belki dokunur diye, tam ikisi arasındaki mesafeyi tam bulur.

Müslüman da öyle olacak. Ne fazla ümit, ne fazla ümitsizlik... Ümit tarafı galip olacak, çünkü Allah Erhamü'r-râhimîn'dir.

Ama güvenmeye gelmez.

ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ

(البينة: ٨)

(Zâlike li-men haşıye rabbehû) “O cennetler, o nimetler Rabbinden korkanlar içindir.” (Beyyine, 98/8) diyor Beyyine Sûresi'nin sonunda...

Korkmayıp pervasız gezenler için, böyle tedbirsiz davrananlar için, iş yapmayanlar için değil. Korkan için, iman edip de sâlih amel işleyenler için... İman edeceksin, imanının eseri görülecek, çalışacaksın.

“—Peki Allah bizim amellerimize muhtaç mı?”

Hayır, sen muhtaçsın. Allah senin hiçbir şeyine muhtaç değil. Çünkü sen de onunsun. Allah senin hiçbir şeyine muhtaç değil. Ne sadakana muhtaç, ne zekâtına muhtaç, ne haccına, namazına, orucuna, ne ibadet u taatine, hiç birine muhtaç değil. Sen muhtaçsın. Muhtaç olan sensin.

وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ

(محمد: ۳۸)

(*Va'llàhu'l-ganiyyü ve entümü'l-fukarâ'*)
[Allàh-u Teâlâ zengindir, siz ise fakirsiniz.]
(Muhammed, 47/38)

Allah ganiyyün anî'l-âlemîn'dir; fakir olan, muhtaç olanlar bizleriz.

فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

(آل عمران: ۹۷)

(*Feinne'llàhe ganiyyün ani'l-âlemîn*) [Muhakkak ki Allah, bütün alemlerden müstağnidir.] (Âl-i İmrân, 3/97)

Korkacağız çünkü büyük bir makamın, sonsuz bir gücün, kuvvetin sahibi.

Sen şimdi “Fatih kaymakamından korkmuyorum. Fatih emniyet amirinden korkmuyorum. İstanbul Sıkı Yönetim komutanından korkmuyorum. Türkiye reis-i cumhurundan korkmuyorum.” diyebilir misin?

Diyemezsin. Diyemezsin çünkü denmez, olmaz. Makam sahibidir, olmaz. Allah-u Teâlâ Hazretleri o makamların sahiplerinin de rabbi. Her şeyin rabbi, her şeyin sahibi, hâlıkı.

Bilmiyoruz ki. Biz bilmiyoruz; Mevlâ bize nasıl muamele edecek? Bizim için meçhul. Bize söylemeye mecbur değil ki. Allah-u Teâlâ Hazretleri nasıl muamele edecekse edecek, bilmiyoruz.

Günah işledin mi?

Ne kadar çok... Çok günah işledim.”

Affedildiğine dair bir kâğıt geldi mi öbür taraftan?

“—Ey kulum, şu kadar günah işlemiştin ama şimdi ben seni bağışladım, müsterih ol.” diye altı imzalı bir pullu yazı geldi mi?

“—Öyle bir şey gelmedi. Ama biraz namaz kıldım, ibadet ettim, biraz hayr u hasenât yaptım.”

Peki yaptığın o hayr u hasenâtın, namazın kabul olduğuna dair bir pullu, imzalı yazı geldi mi öbür taraftan?

“—Ey kulum sen namazlar kılmıştın, kabul ettim. İbadetler yapmıştın, kabul ettim.” filan diye bir garantin var mı?

“—Hocam doğrusunu istersen onu da bilmiyorum. Kabul edildi mi, edilmedi mi ne bileyim? İyi mi yaptım, kötü mü yaptım? Niyetim has mıydı, halis miydi? Yaptığım helâlden miydi? Bir hayr u hasenât yaptım ama, kazandığım helâl miydi, değil miydi, yerinde miydi değil miydi onu da bilmiyorum.”

Peki, günahların mâlum, günahlarını biliyorsun. Hiç şek şüphe yok... Sevapların, biraz ibadetlerin var ama, onun da kabul edildiğini bilmiyorsun.

Nasıl emin olabilirsin?

Yüksek makamın sahibi, en büyük makamın sahibi Allah-u Teâlâ Hazretleri... Korkacaksın, içinde bir korku olacak. Öyle olunca insan tedbirli olur, ona göre hareket eder.

Hoca gülerüz gösterse talebesine, iltifat eylese; derse çalışır mı? Çalışmaz. Onun için, “*Cevrû üstaz bih ki mihri peder.*” demişler. “Hocanın cevri ü cefâsı babanın şefkatinden, sevgisinden daha iyidir.”

Kaşını çatar, biraz bağırır çağırır, korkutur, bilgi vermiş olur; sene sonunda da geçirir.

İmtihan da lâzım! İmtihan da olmalı ki, çocuk ondan korkup çalışsın. Yoksa, evi içinde duran insan, babasından anasından korkup da yetişmiyor, çalışmıyor. Mektebe gidince okuyup, çalışıp yetişebiliyor.

O imtihanlar olmasa, talebeyi oturtamazsın. Ya sinemaya gider, ya futbola gider, ya gezmeye gider, ya yüzmeye gider; çalışmaz. Korkutursun, bağırırsın çağırırsın, tehlikeler olunca ona göre hareket eder.

Onun için korku ile ümit arasında olacağız. Yarışı bırakmak yok. Hayatı biz vermedik ki hayatı biz kendimiz sona erdirelim.

“—Bayezid Kulesi’nden kendimi aşağı atarım kurtulurum, bıktım bu hayattan! Her tarafı zehir! Eti zehir, balı zehir, bilme m nesi zehir. Bıktım.”

Öyle şey yok! Hayat senin mi?

Hayat senin mi ki, sen onu Bayezid Kulesi’nden atıp Akıntı Burnu’ndan veyahut Sarayburnu’ndan kendini dalgaya atıp da yok ediyorsun?

Bu vücut sana emanet. İslâm’ın felsefesindeki güzelliğe bakın!

Bu vücut senin değil, sana emanet.

Sana sevdiğin bir arkadaşın bir güzel pırıl pırıl, gıcır gıcır Mercedes verse nasıl kullanırsın?

Ödün patlar. Gelinceye kadar şakaklarından ter damlar, “Aman bir yerini çizdirmeyeyim!” diye... Mahallenin çocuklarına dik dik bakarsın, geçerken ellerini sürmesinler diye, çizme sinler kenarını diye...

Vücut da emanet... Bu vücuda bakacaksın. Bu vücudu uykusuz helâk edemezsin, gıdasız bırakamazsın. İçkiyle, kumarla, sigarayla telef edemezsin.

“—Efendim bazı büyüklerimiz sigara içmiş...”

Bu sigarayı içtiğin zaman, ciğerinin içi —ben susayım doktorlar söylesin— zift doluyor. Her çeşit hastalık bundan oluyor. Senin bunu bozmaya, bu ciğeri işlemez hâle getirmeye hakkın yok. Ondan sonra nefes darlığı başlayacak, tıkanmak başlayacak, öksürmek başlayacak, ak-sırmak başlayacak, merdiven çıkamayacaksın. Bu vücut senin değil, bu vücut emanet.

Onun için intihar edemezsin, kendini aşağıya atamazsın. Hayatına son veremezsin, çünkü hayatı sen kendin kazanmadın, Allah verdi. Bir zaman gelecek, alacak.

Ölümü de temenni edemezsin. Neden?

İki ihtimal var: İyiysen daha çok iyilik yaparsın, sermayen artar. Ne güzel felsefe! İslâm ne kadar güzel! Ne kadar mükemmel! Müslüman olan insanın nasıl insan olması gerekiyor, bakın hadîs-i şerîflere! Hiç ölümü temenni etmeyen bir insanın şöyle kararlılığını düşünün. Ayağını yere basış tarzındaki kuvve ti düşünün.

“–Günahkârsa da temenni etmesin.” diyor.

Rasûlüllah Efendimiz onu da düşünüyor. Onu bırakmıyor, o da ümmeti... Var mı bugün dünya üzerinde yaşayıp da, insan olup da Rasûlüllah'ın ümmeti olmayan? Yok...

Bizim felsefemize, inancımıza, dinimize, kitaplarımızın bize bildirdiği ahkâma göre insanlar iki gruptur:

Bir; İslâm'ı bulmuştur, İslâm'ın güzelliğini anlamıştır, imanın tadını tatmıştır, İslâm'a girmiştir. Bu güzel dairenin içine, bu gülistanın bahçeden içeri girip bu gül bahçesine dahil olmuş safa sürmektedir.

İkincisi; dışarıdadır ama ola ki gire... Bakarsın girer, o da girer. Nereden bilelim girmeyeceğini?

Çağırırız; “Yahu gelin, dışarıda isin pasın içinde durmayın, çamurda durmayın; burada gül bahçesi var. Ağaçların üstünde bülbüller ötüyor. Güller mis gibi kokuyor; yaseminler, hanımelleri, filbahriyer, fuller her tarafını güzel kokular sarmış. Neresine baksan bir güzel manzara var, gelin buraya... Orada karanlıkta kalmayın, çamurda kalmayın, çorakta kalmayın diye sesleneceğiz. Onlar da ümmet-i icabet... Muhtemeldir, kendilerinde bi 'l-kuvve ihtimal var ki müslüman olalar. Olurlarsa olurlar.

İki şeye bağlı: Bir, bizim gayretimize bağlı... İki, onların gayretine bağlı...

Biz güzel müslüman olursak, biz İslâm'ı güzel tebliğ edersek, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yoluna bir güzel kulu daha çekmiş oluruz. Bir kulu daha çamurdan çıkartmış oluruz.

Ama biz kendimiz adam olamamışsak, adam bize bakar, sanır ki Müslümanlık biziz. Halbuki biz değiliz, müslümanlık çok daha yüksek bir şey... Biz de ermeye çalışıyoruz. Tırmanıyoruz böyle ama, biz de ermeye çalışıyoruz, bizim de kusurlarımız var senin gibi... Bizim senden farkımız yok. Biz de kusurluyuz ama, oraya ermeye çalışıyoruz. Bize bakma, yukarıya bak! Başını kaldır, yukarıya bak! O nümune pırıl pırıl orada; Rasûlüllah SAS nur saçıyor.

b. Tanışmanın Usûlü

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

لَيْسَتْ هَذِهِ بِمَعْرِفَةٍ حَتَّى تَعْرِفَ اسْمَهُ وَاسْمَ أَبِيهِ
وَقَبِيلَتَهُ إِنْ مَرِضَ عُدَّتْهُ وَإِنْ مَاتَ اتَّبَعْتَ جَنَازَتَهُ

(طب. عن ابن عمر)

RE. 366/7 (*Leyset hâzihî bi-ma'rifetin hattâ ta'rif'esme hû, ve'sme ebîhi, ve kabîletehû; in marida uddethu, ve in mâte itteba 'te cenâzetehû*) [Yolda rastlaşıp musafaha etme ile tanışma olmaz. İsmi, babasının ismini, kabilesini bilmedikçe. Hastalanırsa ziyaret edersin, ölürse cenazesine katılırsın.]

² Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XII, s.321, no:13237; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.V III, s.339, no:13666; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.IX, s.36, no:24812; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV III, s.337, no:19557.

Rasûlüllah SAS bizlerin birbirimizi iyi tanımamızı istiyor. Bu hadis-i şerifinde de o tavsiye var.

Sen beni tanır mısın?

“—Vallahi bilmem hocam, adını bilmiyorum. Görüyorum arada, pazar günleri gelirsin şu kürsüye çıkarsın ama bilmem.”

Ben seni tanır mıyım?

“—Bilmem... İşte karşıma gelir oturur bir güleç yüzlü, hoş arkadaş. Ama bilmiyorum işi ne, mesleği ne, nerede oturur, ne yapar?”

Olmaz. Biz kardeşiz. Hem de nasıl kardeşiz?

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

(حجرات: ۱۰)

(*Inneme'l-mü'minûne ihvetün*) “Müslümanlar başka bir şey değil, sadece kardeşdir.” (Hucurat, 49/10)

Başka türlü bir sıfat mümkün değil. Birbirimizle hasım olamayız, düşman olamayız, mahkemelik olamayız. Biz birbirimize Allah tarafından kardeş edilmişiz.

Innemâ edât-ı tahsisi ile geliyor. *Innemâ* ile geldi mi dikkat edin.

(*Inneme'l-mü'minûne ihvetün*) “Müslümanlar başka bir şey değildir, ancak ve ancak, sadece ve sadece kardeşdir. Başka şeylerin hepsini reddediyorum.” diyor Allah-u Teâlâ Hazretleri.

“—Şimdi sen benim kardeşim misin?”

Ben senin kardeşinim... Hadi bakalım yapacağın işi ona göre yap. Ayağıma karpuz kabuğu mu koyacaksın, sırtıma hançer mi saplayacaksın, boynuma kement mi takacaksın, göğsüme tabanca mı dayayacaksın? Hadi bakalım ne yapacaksan yap!

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِي
إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

(المائدة: ۲۸)

(*Lein basatte ileyke yedeke li-taktulenî, mâ ene bi-bâsıtın yediye ileyke li-aktuleke*) “Sen beni öldürmek için bana elini uzatsan da, ben seni öldürmek için sana elimi uzatmam! (*Innî ehafu’l-lâhe rabbe’l-âlemîn*) Çünkü ben âlemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım.” (Mâide, 5/28) diyor.

Hz. Âdem’in oğlu, öteki kardeşine öyle diyor. “Sen beni öldürmeye elini uzatıyorsun ya, ben elimi sana uzatmam!” diyor. O ârif, o mü’min... Ötekisinin canına elini uzatmaz. Öldürürse de uzatmaz, kardeş çünkü...

Bu insanlar arasındaki ihtilafı ben anlayamıyorum. Bilmiyorum, bunca yaş yaşadım anlayamadım. Bu insanların arasında temelli bir ihtilaf yoktur. Hatta çok kere aynı şeyi söylerler. Aynı şeyi isterler. Sözleri, kelimeleri farklıdır da çok kere gönülleri birdir. Ama ihtilaf, ihtilaf, ihtilaf...

Milletler arasında ihtilaf vardır. Aynı dinin mensupları arasında ihtilaf vardır. Dinler arasında ihtilaf vardır. Mezhepler arasında ihtilaf vardır. Şehirler arasında ihtilaf vardır. Mahalleler arasında, mahalleli arasında ihtilaf vardır. Evin içinde fertler arasında ihtilaf vardır. İllallah! İhtilaf, ihtilaf, ihtilaf...

Neden? Hepimizin bir yerden emir almamız lâzım!

Herkes bir başka yerden emir alırsa, o tabur muntazam adımlarla gider mi?

c. Nereye Tâbî Olacağız?

Herkes bir başka kafaya, felsefeye hizmet ediyor.

“—Gelin bu tarafa gidelim!” diyor birisi, ötekisi “Hayır, bu tarafa gidelim!”, ötekisi “Hayır, bu tarafa...”

“—Hayır öyle yapmayalım, böyle yapalım!”

“—Hayır oturmayalım, kalkalım!”

“—Hayır kalkmayalım, oturalım!”

Tek bir sözü dinlesene, tek bir yere tâbi olsana...

“—Hocam nereye tâbi olacağız? Benden üstün var mı?” Senden üstün Allah var... Kabul ediyor musun?

Senden üstün Rasûlüllah SAS var. Allah-u Teâlâ Hazretleri çölün içinden bir cevher çıkarmış. Eğer İstanbul’dan çıksaydı:

“—Acaba eski Bizans kitaplarını, Yunan eserlerini okudu damı bu kadar yüksek hikmete, bu kadar yüksek düşünceye, bu kadar güzel fikirlere sahip oldu?” derlerdi. O zaman onlara bağlarlardı.

Eğer okumuş olsaydı, “Kim bilir Hint felsefesinden mi aldı, Yunan felsefesinden mi aldı, Mısır felsefesinden mi aldı?” derlerdi. Allah ümmî bir insan gönderiyor ki, kudretini görsünler diye.

Hiçbir şey okumamış!

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّ
بِيَمِينِكَ إِذَا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ

(العنكبوت: ٤٨)

(*Ve mâ künte tetlû min kablihî min kitâbin*) “Sen bundan evve l hiçbir kitap okur değildin. (*Velâ tehuttuhû bi-yemînike*) Elinle de onu yazmadın. (*İzâ lertâbe’l-mubtilûn*) Böyle olsaydı, batıl söyleyenler elbet şüphelenirlerdi.” (Ankebut, 29/48)

Eliyle yazı yazmamış, okumamış bir ümmî şahıs gönderiyor. İşte kitaplarda sözlerini görüyorsunuz, benden dinliyorsunuz. Onun sözleri. Bu delil sana yetmez mi? 1400 yıl önce, ekin bitmez bir çölde yetişmiş bir insan. Üniversite yok. Yirminci yüzyıl değil. Teknik yok. İlim irfan gelişmemiş. Kütüphaneler gelişmemiş. Elektronik beyinler çıkmamış. Kompüterler çıkmamış. Entegre devreler, şunlar bunlar yok.

Yetmez mi sana?

Dinimiz bizim birbirimizle kardeş olmamızı istiyor. Kardeş etmiş ve böyle diyor. “Aksine hareket edersen mes’ul tutarım.” demek, arkasından o var.

Allah-u Teâlâ Hazretleri “Siz kardeşsiniz, başka bir şey değilsiniz” demişse, ben de ona göre hareket etmemişsem nedir bunun arkası?

Bunun arkası yakama yapışılmak ve hesap sorulmaktır. Sen bana kardeşçe davranacaksın, ben sana kardeşçe davranacağım. Hepimiz o çizgiye geleceğiz, mecburuz.

Hepimiz bir şeyimizi bırakacağız, fedakârlık edeceğiz.

Neyi bırakacağız? İslâm’a uymayan şeyi bırakacağız, İslâm’da birleşeceğiz. Allah’ın iradesinde birleşeceğiz. Kâinâtı yaratan, şu yıldızları birbirlerine çarptırmadan, şu nizamı birbirleriyle çatışmadan bu mükemmellikte götüren, bu kâinâtın, bu nizamın sahibi Allah’a tâbi olacağız. O zaman cemiyetimiz de o nizama girecek.

Nasıl oluyor da saniyesiyle metresiyle hesaplayıp da füzeyi atıp Ay’a yerleştirebiliyorlar. Nasıl olduğunu uzun izah etmeyeceğim, bir tek söz söyleyeceğim: O kadar muntazam ki Ay’ın, Dünya’nın hareketleri, o intizama dayanarak bir hesap yapıyorlar, oraya atıyorlar.

Ya muntazam olmasaydı? Sahipsiz şeyde intizam olur mu? Yalpalar, zikzak yapar, düşer, kalkar. Şu kâinâtın sahibi var, nizamı var.

Coğrafya kitaplarında okuyoruz; Dünya Güneş etrafında dönüyor.

“—Efendim muntazam daire şeklinde döne daha iyi değil mi?”

O senin aklın... Daire şeklinde olursa her zaman aynı mevsim olur. Güneşe bir yaklaşıyorsun, bir uzaklaşıyorsun. Kışın en uzak yerde bulunuyorsun. Yumurthanın dışı gibi eliptik bir böyle değirmi hareket yapıyor, bir uzaklaşıyor Güneş'ten. Güneş tam orta yerde değil, dairenin ortası gibi değil; biraz köşemsi bir tarafta, elipsin bir odağında. Sen bir uca gidiyorsun, kışın uzaklaşıyorsun. Havalar soğuyor, havalar çatır çatır soğuyor, mikroplar ölüyor, sular buz tutuyor, tohumlar toprağın altında kalıyor. Yağmurlar yağıyor, karlar dağların tepesinde depo ediliyor, birden erimiyor.

Mevsim yavaş yavaş değişiyor. O dağların üstünden o sular şarıl şarıl akmaya başlıyor. Hava ısınıyor, tohumlar yerden başlarını çıkarıyorlar, filizleniyorlar, havanın güzelliğinden neşeleniyorlar, yemyeşil yeşeriyorlar. Tepeden tırnağa ağaçlar çiçek açıyor, bakmaya doyamıyorsun.

Yaptırabilir miydin sen bir ağaca? Kaç tane usta tutsaydın yaptırabilir miydin, o ağacı tepeden tırnağa çiçekle süsleyebilir miydin? Gelinini o kadar süsleyebiliyor musun sen?

Tepeden tırnağa her ağacı süslüyor; kimisi pembe, kimisi beyaz. Şeftalinin hâli başka, ayvanın hâli başka, elmanın hâli başka... Süslüyor, bir güzellik geliyor. Kış soğuk, yaz sıcak, bahar orta mevsim.

Bak, demek ki daire olsaydı bunların hiçbirisi olmayacaktı.

Sonra duyuyoruz ki, Dünya kendi etrafında dönüyormuş.

Dönmeseydi felâketti.

“—Dönme olur mu hocam, yuvarlak şey döner.”

Ay dönmüyor. Yani senin mantığına göre. Öyle mantık yok ya. İncelersin anlarsın. Öyle mantıkla, kafadan uydurma şeyle olmaz. Ay dönmüyor. Ayın bir tarafı bilmem kaç yüz derece sıcak, bir tarafı bilmem kaç yüz derece soğuk. Dönmüyor, aynı duruyor.

Ya Dünya da dönmeseydi? Hayat olmazdı.

“—Efendim biz dünyada olmasaydık da bir önceki gezegende olsaydık, bir sonraki gezegende olsaydık.”

Bir önceki gezegen daha sıcak, yaşamana elverişli değil; bir sonraki gezegen daha soğuk, yılları daha uzun. O kadara tahammül edemezsin. Ölçmüş Mevlâ. Dünya dönerken, kendisinin bir eksenini var, dönüyor böyle. Farz edelim ki bir şişi geçirmişsin yün topuna böyle döndürüyorsun, dönüyor. O şiş böyle eksen. O eksen böyle dik dönse ya Güneş’in etrafında. Dik dönmüyor, meyilli dönüyor. Meyilli dönünce Adana kebabçısının ke babı gibi dünyanın her tarafı, bir tarafı yaz oluyor, öbür tarafı kış oluyor, mevsimler oluyor. 23 derece o yörüngesinin değişik olmasından ne hayırlar çıkıyor! Hesapsız değil. Hesapsız gibi gördüğün şeyde bile ne hesap var.

Sonra benim aklımın almadığı bir şey var: Biz şimdi fizikte açtık kitabı okuduk lisedeyken; her şeyin umumiyetle katı hâli var, sıvı hâli var, gaz hâli var; bir iki madde müstesna... Gazı sıkıştırırsan sıvı oluyor. Sıvıyı soğutursan, dondurursan katı oluyor. Katıyı ısıtırsan sıvı oluyor. Daha ısıtırsan gaz haline geliyor. Demir bile buhar oluyor. O kadar sıcaklığı verirsen demir bile buhar oluyor.

Her şeyin katısı sıvısından daha ağır, su müstesna...

Suyun katısı daha hafif... Buz daha hafif... Su artı dört derecede, yani sıfırın üstünde dört derecedeyken en ağır halini alıyor.

Ne demek yani? En ağır olunca suyun dibine gidiyor. Artı dört derece sıcaklıktaki şey alta gidiyor. Öbür taraf üstte kalıyor. Kış oldu mu suların üstüne Allah buzdan bir elbise giydiriyor, aşağıda hayat artı dört derece ile devam ediyor. Balıklar yaşıyor, canlılar yaşıyor, hayat devam ediyor.

Eğer buz sudan daha ağır oluverseydi, bütün öteki o maddeler gibi bu sefer yukarıdan soğuğu görüp de suyun üst tarafı buz tuttu mu buz aşağı gidecekti, dibine oturacaktı. Yukarıdaki gene aşağı oturacaktı, oturacaktı, oturacaktı... Denizlerin on bin metre derinliğine kadar, göllerin ta diplerine kadar bütün sular çatır çatır buz olacaktı.

“—Balıklar ne oldu?” Sizlere ömür. Hepsi öldü.

“—Hücreler?”

Hepsi öldü.

“—Canlılar?” Hepsi öldü.

Bir dahaki sene sen bekle de, Güneş çıksın da üst tarafı ısıtsın. Güneş üst tarafını ısıtır ama ta on bin metre derinliğe, suya nüfuz edemez ki... Bak, bir mevsimlik canı vardı hayatın, giderdi gümbürtüye. Hiç kimse bir mevsim sonra sağ kalmazdı. Gördün mü suyun istisnaî durumunu, artı dört derecede ağır olmasını?

Bunu kim bilir?

“—Alim olanlar bilir.”

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

(فاطر: ٢٨)

(*Innemâ yahşa'llàhe min ibâdihi'l-ulemâ'*)
[Kulları içinden ancak alimler, Allah'tan gereğince korkar.] (Fâtır, 35/28)

İşte bir *innemâ* daha geldi. (*Innemâ*) “Ancak, (*yahşa'llàhe*)

Allah'tan korkar, (*min ibâdihi'l-ulemâ'*) alim kulları...”

Hepsi değil, bazı alimler korkar. Bazıları da kafa gezdirir. “Ben alimim, bilgiliyim!” diye sağa sola çalım satar. Ama bazı alimler vardır ki, işin esrârını mantık gözüyle, akıl gözüyle bir inceler, zeki insan anlar. “Bu tesadüf olamaz!” der, “Böyle şey olur mu?” der. Reddeder onu. Şu kâinâtın sahibine teslim olur. Parmağını kaldırır, kelime-i şehadet getirir, “Allah” der, “Allah bu kâinâtın sahibi” der, teslim olur.

Aklın varsa, ilmin varsa, eğer bir de o alimlikten nasibin varsa, o zümredensen, gel sen de...

“—Hocam ben inandım. Bu benim inancım benim subjektif kendi içime ait bir şey mi?”

Değil. Öyle şey değil. İman, ilim, irfan, İslâm, din; subjektif tarafı da var, objektif tarafı da var.

Gel iman et, bak neler göreceksin. Gel bakalım bir iman et, bir teslim ol, Allah-u Teâlâ Hazretlerinin önünde bir burnunun kibrini kır. Bir tevazu, bir edep haline bürün, huzurunda bir secde et; bak sana neler gösterecek.

Aciz mi Allah-u Teâlâ Hazretleri?

Allah-u Teâlâ Hazretleri her insana delil gösteriyor. 1400 yıl önce Kur'an'ı indirdi, artık delile lüzum yok diyebilirdi. Yarın hüccet olsun diye her şahsa ayrı ayrı delil gösteriyor.

“—Ey kulum ben sana filanca akşam, filanca gece şu hakikati göstermedim mi? Filanca kul geldi sana şunu şunu söylemedi mi?”

“—Söyledi yâ Rabbi.”

Haydi bakalım, kaç bakalım o zaman nereye kaçacaksın?

Hiçbir yere kaçamazsın. Allah her kula, iman etmesi için delil gönderir. Bunun hiç istisnası yoktur.

Sen de kendi hayatından dene bakalım! Sana kıyamet gününü göstermedi mi Allah-u Teâlâ Hazretleri? Rüyada görmedin mi? Korkmadın mı? Kıyametin koptuğunu görüp de “Eyvah, benim halim nice olacak!” diye kan ter içinde yataktan kalkmadın mı?

Çoğu kalkmıştır. Gösteriyor Allah, “İşte bak böyle olacak, ayağını şimdiden denk al!” diye. İşte o şahsî delil...

Sen daha edebini takın, neler olur. Allah seni durduğun yerden rızıklandırır. Gözünden perdeyi açar; görünmeyen şeyleri görürsün, bilinmeyen şeyleri bilirsin. Allah-u Teâlâ Hazretleri kâinâtı yarattıktan sonra, kâinâttan çekilmiş de seni yalnız bırakmış değil ki. Her an tecellîde...

d. Kardeşliğin Gereği

Biz kardeş olacağız.

“—Bu kardeşlik değil!” diyor, demin metnini okumuş olduğum hadîs-i şerîfte. İşte “sen benim kardeşimsin, ben senin kardeşimim.”

Öyle şey yok. (*Leyset hâzihî bi-ma’rifetin*) “Bu bilişme değildir.”

“—Ya nasıl olacak bilişme?”

Tarif ediyor Efendimiz: (*Hattâ ta’rif’esme hû*) “İsmi bileceksin.” İsmi bilinceye kadar o bilişme sayılmaz.

Sonra nesini bileceksin? (*Ve’sme ebîhi*) “Babasını bileceksin.”

Araplar’da “filan oğlu filanca” diye geçerdi isim. Ona işaret ama biraz da soyunu sopunu bileceksin demek, kimlerden olduğunu bileceksin.

“—Ahmet Efendi ama nereli bilmem, kimlerden bilmem.” Olmaz, biraz geniş tanıyacaksın.

(*Ve’sme ebîhi ve kabîlete hû*) “Kabilesini bileceksin.”

“—Efendim Türkiye’de kabile yok.”

Şehrini bil, kasabasını bil.

Bu tanışmadan, bu ahbaplıktan gayeyi bildirmek için de bizim anlayacağımız dilde kısaca izah ediyor.

Rasûlüllah Efendimiz kolay anlatacak tarzda çok güzel söylerdi, herkesin anlayacağı gibi konuşurdu. Çünkü okuma yazma bilen insan parmaklar adedince azdı. Onlara anlatacak, 1400 yıl sonraki insana da dokunduracak mânâyı...

Yapabilir misin sen? Allah-u Teâlâ Hazretleri teyit, takviye etmese mümkün mü? Çölün adamına söylediğin söz burada tuz gibi, yavan ekmek gibi gelir insana. Ama öyle gelmiyor. Lezzetinden tadına doyamıyorsun.

Neden? İlahî kudret ile takviye edilmiş. Rasûlüllah’ın sözleri lâlettayin söz değil ki.

(*În marida uddethû*) “Hastalanırsa ziyaret edersin.” diyor. Yani kardeşlik kuru kardeşlik değil. İlgi göstereceksin.

Hastalanırsa gidip ziyaretine:

“—Sen çalışıyordun, çalışamaz oldun. Yatıyorsun yatakta.. Bir ihtiyacın var mı?” diye soracaksın.

“—’Geçmiş olsun kardeşim!’ dedim, vazifemi yaptım.” Öyle şey yok.

“—Hocam ziyaret ettim işte ‘Geçmiş olsun!’ dedim.”

İyi ama biraz düşünsene... Şekil dini olsaydı adını bilmekle kâfi derdi. Öyle demiyor.

“—Hastalanırsa ziyaret edersin. Ölürse cenazesine gid ersin!” diyor, “Cenazesinin peşinden gidersin, son vazifeni yaparsın!” diyor.

Demek ki biz kardeşiz. Kardeşliğimiz sıradan olmayacak. Sen beni bileceksin, ben seni bileceğim.

Nasıl bileceğim? Memleketinle, baba adınla, işinle, gücünle bileceğim. Kardeşimsin çünkü.

Bizim Hocamız [Mehmed Zahid Efendi] rahmetullâhi aleyh derdi ki;

“—Bir insanın bir şehirde arkadaşı var da otele gidiyorsa, onlar kardeş arkadaş değildir.”

Halbuki şimdi biz “aman zahmet olmasın, nasıl olsa cebimde paralar var.” diyoruz. Paramıza güveniyoruz. Kardeşliği çiğniyoruz. “Otelde daha rahat ederim.” diyoruz. Git bakalım o kulübeye de o kardeşinin ne çektiğini biraz gör.

Tabii Hilton’da rahat edersin. Stad Hotel’de rahat edersin. Ankara Palas’da hoş olur. Otelinde çarşafklar yeni değişmiştir, bitişiğinde banyo vardır, garsonlar güzel papyon kravatla gelirler hizmet ederler. Para var ya ucunda. Ne istersen aldirtırsın, yaptırtırsın. Telefon emrinde, telgraf emrinde...

Gel bakalım şu kulübeye biraz tenezzül buyur. Zengin kardeşin yoksa fakir kardeşin var. Fakirin kulübesine git, biraz da onun sıkıntısını çek bakalım. Biraz da onun derdiyle dertlen. Tabi biz zenginiz, o tarafa gitmeyiz; onlar fakir, bu tarafa gelmek istese gelemez. O zaman anarşi başlıyor.

Anarşiyi nasıl önleyeceğiz?

“—Anarşistlerin hepsini hapse tıkarız, biter.”

Vah zavallı vah! Vah zavallı vah! Sen böyle mi öğrendin

Yirminci Yüzyıl’da ilmi irfanı? Yazıklar olsun sana!

Sen dünyanın bütün insanlarını hapse tık o zaman. Hapse tıkmakla iş bitmez ki. Temelinden hallet bakalım. Temelinden hallet bakalım. Bir sevgiyi yerleştir bakalım. O onu sevsin, o onu sevsin.

Yapabilir misin?

“—Hocam o elimden gelmez. Ben kalplere karışmam. Ben kanun adamıyım.”

Kalplere karışan var bak. Kalplere hükmeden var. Onun yolunu kapatma. Bu cemiyetin, bu milletin, bu insanların yaşaması bununladır. Bu bir gıdadır. Sen bu gıdayı engellersen, bu yolu kapatırsan cemiyetler ölür, insanlar ölür.

Osmanlı İmparatorluğu’nu parçaladın, ne oldu?

Yerini bir Rusya tuttu, bir Amerika tuttu. Uçak fabrikaları, silah fabrikaları çalışsın diye adamları birbirleriyle çarpıştırıyorlar.

Yapar mıydı deden? Yaptı mı? Yedi asır hakim oldu şuralara, yaptı mı?

Hizmet etti, alnından ter damladı. “İyilik yap denize at, balık bilmezse Hâlık bilir.” dedi. İnsanlar için yapmadı ki.

Herkes Osmanlı’ya çatıyor. Sen de çat! Sen de dedene söv bakalım. Sen de söv. Herkes sövsün. Nasıl olsa kendisi yok. Söv sövebildiğin kadar bakalım. Hizmet götürdü, insanlık götürdü, medeniyet götürdü. İstismar etmedi.

Bugün Bulgar arıyor: “Vallahi Osmanlıyı arıyorum!” diyor. “Evim vardı, barkım vardı, emniyet içindeydim. İrzim namusum yerli yerindeydi.” diyor. Yaşlı, o devri bilenler bunu söylüyorlar. Ama bilen bilir, bilmeyen bilmez.

Sonra bizim dedelerimiz de hata etmiş olabilir. O da bizim gibi... Sanki biz hatasız mıyız? Bizim torunlarımız bizim hakkımızda ne diyecek?

Osmanlı çekildi, ne oldu? Adamlar birbirlerini kesiyor. Afrika kaynıyor. Asya kaynıyor. Orta Asya kaynıyor. Güney Amerika kaynıyor. Orta Amerika kaynıyor. Her yerde bir gerilla, her yerde bir cephe, her yerde bir çatışma, her yerde silahlar...

Nereden geliyor? Yüzde yirmi yedisi Amerika'dan, yüzde yirmidördü Rusya'dan... Amerika'nın, Rusya'nın silah fabrikaları çalışsın. Ama bunun attığı kurşun orada bir cana batıyor, bir kanı akıtıyor.

Varsın akıtsın. Çok para ediyor, bir uçak şu kadar para... Ne âlâ.

Lânet ola ol mâle ki tahsiline ânın,

Ya din ola, ya ırz ola, ya namus ola alet...

Böyle para para mı ya? Bizim dedelerimiz bu paraya para mı demişler? Öyle şey mi olur?

Sen gül götürebildin mi? Huzur götürebildin mi? Rahat götürebildin mi?

Osmanlı çekildi, her yer zulüm içinde... Biz bir süper güç olsaydık böyle mi olurdu, yapar mıydık? Yapamazdık, yapmazdık.

Birbirimizi bileceğiz, iyi bileceğiz. Birbirimize yardım edeceğiz.

Bu dünya fâni... Hepsi gelip geçecek.

Dün Ankara'dan buraya geliyordum arabayla. "İşte şuradan arsa alalım." diyorduk. Hocamız sağdı.

"—Şuradan arsa alalım da, işte şu akademiye devam ederiz, hocalık yaparız, burada da sakın sakın otururuz." diyorduk.

İşte göle nâzır, manzarası var, sakın yer diyorduk. Eh şimdi Hocamız gitti, biz de gideceğiz. Tam oralara, o manzaralı, göle nâzır tarlalara bakarken, bir de baktım ki önümdeki kamyonun arkasında bir yazı, "Hepsi yalan!" yazıyor. Şoför yazmış ama tam benim o düşünceme denk düştü. "Hepsi yalan!" diyor.

Biz de gideceğiz. Kalacak mıyız? Biz de gideceğiz. Ne götüreceğiz âhirete?

Ne olacak yani? Ne anladık şu hayattan? Ben 45 yıl yaşadım, sen 50 yıl yaşadın, 70 yıl yaşadın.

Ne anladın şu dünyadan? Ne oldu?

Birisine bir iyilik yapabilmişsek, içimizde o huzur var. Birisine bir ziyafet çekebilmişsek, cân u gönülden "Allah senden razı olsun!" dedirtebildiysek, ne mutlu!

Hep gerisi pişmanlık olacak. O nefisler, o çekişmeler, o çatışmalar, o kibirler, o gururlar, o birbirimizle vuruşmalar, kırışmalar, hepsi yarın pişmanlık olacak.

Bir de zorlanacağız. Bir büyük mahkeme kurulacak, "Gel bakalım!" diyecekler.

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ
وَبَنِيهِ لِكُلِّ امْرِيٍّ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

(عبس: ٣٤ - ٣٧)

(*Yevme yefirrü'l-mer'ü min ahîh. Ve ümmihî ve ebîh. Ve sâhibetihî ve benîh. Li-küllî'mriin minhüm yevme izin şe'nün yuğñîh.*) [O gün kişi kardeşinden, annesinden ve babasından, hanımından ve çocuklarından kaçır. O gün herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır.] (Abese, 80/34-37)

Öyle bir gün, sıkışacaksın. Neden sıkışacaksın?

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden bir şey saklayamayacaksın ki. Hiçbir şey saklaman mümkün değil. O zaman bütün adaletsizlikler, bütün zulümler, bütün haksızlıklar her şeyi bilen ve tam âdil olan, âdil-i mutlak olan Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin mahkemesinde görülecek. Buradaki mahkemelerde avukata para verirsın, karşı tarafın avukatını da kandırırsın, rüşvet de verirsın. O zaman kadı Allah-u Teâlâ Hazretleri olacak. Suçlular o zaman tir tir titreyecek. Mücrimler amel defterlerinde yazılan her şeyin böyle detaylı, tefferruatlı olduğunu görünce tir tir titreyecekler.

Allah-u Teâlâ bizim kardeş olmamızı istiyor. Nasıl kardeş olmamızı istiyor? Kardeşimizin adını bileceğiz, babasının adını bileceğiz, kabilesini, soyunu, sopunu, kime mensup olduğunu bileceğiz.

Ona karşı ödevlerimizden iki nümune hatırlatıyor:

“—Hasta olursa ziyaret edersin.” diyor.

“—Ölürse son vazifeni yaparsın, cenazesinin peşinde gidersin.” diyor.

E ille hasta olmasını mı bekleyeceğim? Bu o demek mi? Öyle bir mâna mı anlıyorsun bu hadîs-i şeriften?

Sağlığında da zevk u safa ile, şenlikle, esenlikle kardeşlik edeceksin. Sen ona bir şey hediye edeceksin, o sana bir şey hediye edecek. Sen onu ziyaret edeceksin, o seni ziyaret edecek. Düğünde bayramda beraber olacaksınız. Seyahatte beraber olacaksınız. Gül gülistan olacak ortalık.

Bunu bu insanlara parayla yaptıramazsın. Bu parayla olmaz. Ne kadar para döksen olmaz. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki;

لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ بَيْنَ
قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ

(الأَنْفَال: ٦٣)

(*Lev enfakte mâ fi'l-ardı cemîan mâ ellefte beyne kulûbihim, ve lâkinna'llàhe ellefe beynehüm*) “Ey Rasûlüm! Ey Habibim! Ey benim âlemlere rahmet olarak gönderdiğim peygamberim! Sen yeryüzünün bütün malını, parasını sarf etmiş olsan bu insanlar ın gönüllerini bir araya getirip birbiriyle uzlaştıramazdın. (*Ve lâkinna'llàhe ellefe beynehüm*) Bunların kalplerini Allah uzlaştırdı.” (Enfal, 8/63)

Biz Allah’a kulluğu bırakınca, uzlaşma da kalkıyor. Ondan sonra uğraşıyoruz. Hâlâ hınçla halletmeye çalışıyoruz işi. Olmaz ki...

İmana gel. Kökünden hallet işi. Bu imana senin de ihtiyacın var, benim de ihtiyacım var. Amerikalı'nın da ihtiyacı var, Rus'un da ihtiyacı var. Bu imana insanlığın ihtiyacı var.

Ne diye duruyorsun önünde? Ne çırpınıyorsun? Allah'ın iradesine ne karşı geliyorsun? Kötü bir şey mi emrediyor? İnsanlar kardeş olursa fena mı olurmuş? Şurada dinlediğin üç tane hadîs-i şerîften hangisini kötü gördün? Nedir çırpınman?

“—Müslümanlık gericilik...”

Neresi geri, göster bakalım! Ben bir kere âhireti düşünüyorum, senden çok daha ilerisini düşünüyorum. Sen benim ilericiliğim kadar ilerici olabilir misin?

Köküm mâzide ama gönlüm istikbalde... Bak hâlet-i ruhiyeme, ruh yapıma bak! Ölümü temenni etmem, korkmam, çekinmem, cümle cihan halkı bana düşman olsa, ama Allah-u Teâlâ Hazretleri “Şöyle yap!” dese, yaparım.

“—Canını alırlar.”

Canı Allah alıyor. Allah-u Teâlâ alıyor canı, sen mi alıyorsun?

Vay şaşkın vay! Sen kendine gücün yeterse, felç olduğun zaman elinden felci kaldır bakalım. Madem o kadar gücün kuvvetin var, Allah sana bir felç versin, kaldır bakalım!

Allah sana bir kuvvet vermiş, kulluk yapsın, imtihan diye. İmtihanda kağıda soruların cevaplarını versin diye kabiliyet vermiş, kudret vermiş; zulümde kullanıyorsun onu... Hakkın var mı?

İmtihan diye serbestsin. Yoksa Allah-u Teâlâ Hazretleri senin başına taş yağdırır. Kur'ân-ı Kerîm'den misal verelim:

“—Hani nerede Lût kavmi?”

“—Hocam bilmiyoruz, bir yer varmış, Sodom Gomore denilen şehirler varmış. Şimdiki Lût Gölü denilen yerde, Ürdün'le İsrail'in oralarda. Şimdi gölün kenarı seziliyor ki, işte varmış bir zamanlar ama gölün dibine batmış.”

İşte Kur'ân-ı Kerîm'de Allah-u Teâlâ Hazretleri Lût kavminin yaptıkları kötülüklerden, nefse uymalarından, zinalarından, livatalarından dolayı ceza olarak yerin dibine batırdığını söylüyor. Âd kavmini, Semud kavmini ceza olarak helâk ettiğini söylüyor.

Sana gelmez mi sanırsın? Senden korkar mı sanırsın Allah-u Teâlâ Hazretleri? Vardır bir hikmeti, bilemeyiz ki... Biz onun hangi işine akıl erdirebiliriz? Bilmeyiz. Nasıl isterse öyle yapar. Seni şaşırtmak için sana ceza vermiyor gibi durur. Şaşırdı da inadını artır, artır, artır da ta tepeden tepetaklak düş diye...

Firavun ne yaptı? Firavun rüya gördü. Bir rüya üzerine, Benî İsrail'in erkek çocuklarının hepsini öldürmeye başladı. Bir rüya üzerine... Neymiş? Saltanatını bir başkası devirecekmiş, sarayını yıkacakmış diye.

Peki o zavallı, mâsum yavrucuk, kadife gibi teni olan, o cıyak cıyak bağırın, o ağzı süt kokan o yavrucuğu sen nasıl öldürürsün? Zalim, gaddar, firavun! Öldürdü.

Neden? Sarayı, mülkü devam etsin diye. Sonra ne oldu?

Musa AS ile karşı karşıya geldikleri zaman, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emirlerini söyledi Musa AS...

Firavun da, dedi ki:

“—Ben size benden başka rab bilmiyorum.”

Bütün ahâli toplanmış, büyük bir meydanda Mûsâ AS ile konuşmalarını dinliyor.

أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي

(الزخرف: ٤٣)

(E leyse lî mülkü misra ve hâzihi'l-enhâru tecrî min tahtî) “Şu benim sarayımın aşağı taraflarından akıp giden nehirler, tüm Mısır'ın mülkü benim değil mi?” (Zuhruf, 43/51)

“—Ben size benden başka bir rab bilmiyorum, bana tapın!” dedi.

Kendisine taptırıyor. Bak nasıl istismarcı. Ne oldu? O zaman başına taş mı yağdı?

O zaman yağmadı. O zaman Allah, Musa ve Harun Aleyhisselâm'ı şu benim söylediğim sözler gibi sözleri söylemek için gönderdi.

O zaman o dinledi.

İnanmayabilir. İnsanoğlunun içinde şüphe denilen bir kurt vardır, kemirir insanı... İnanmayabilir. İnanmayanlar için mucize gösterdi. Mucizeleri gördüler. O zamanın sihirbazlarıyla münazara, münakaşa, mübahese, müsabaka, yarış yapıldı.

Sihirbazlar birtakım şeyler hazırladılar, yaptılar. Musa Aleyhisselam şaşırıldı kaldı. Korktu kendi kendine.

“—Allah Allah, bu kadar göz boyayıcılık, bu kadar hünerler karşısında ben ne yapacağım?” dedi.

وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً

(هود: ٧٠)

(*Ve evcese minhüm hîfeten*) “Mûsâ AS korktu içinden...” (Hûd, 11/70)

Âyet-i kerîmede böyle diyor. Sonra Allah-u Teâlâ Hazretleri:

“—At elindeki âsâyı yâ Musa!” dedi.

Bütün o sihir yaptıkları şeyin hepsini o elindeki âsâ iptal etti, hepsini yuttu.

O zaman sihirbazlar anladılar, baktılar ki bu iş beşer işi değil, bir müstesna şey.

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا

إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ

(الأعراف: ١١٣)

(*Ve câes-seharatü fir'avne kâlû inne lenâ leecran in künnâ nahnü'l-gâlibîn*) “Sihirbazlar Firavun’a gelmişler ve: ‘Eğer üstün gelen biz olursak, bize kesin bir mükâfat var mı? demişlerdi.

Bütün o sihirbazlar, Firavun’un tarafını tutanların hepsi, o zaman Musa AS’in huzurunda secde ettiler.

وَأَلْقَى السَّحَرَةَ سَاجِدِينَ

(الأعراف: ١٢٠)

(*Ve ulkiye's-seharetü sâcidîn*) “Sihirbazlar secdeye kapandılar.” (A'raf, 7/120)

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ

(الأعراف: ١٢٢ - ١٢١)

(*Kâlû âmennâ bi-rabbi'l-âlemîn. Rabbi mûsâ ve hârûn*) “Âlemlerin Rabbi olan Allah'a inandık. Musa'nın ve Harun'un Rabbi olan, onları peygamber gönderen Allah'a inandık.” dediler. (A'raf, 7/121-122)

قَالَ فِرْعَوْنُ أَمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ أَدْنَ لَكُمْ

(الأعراف: ١٢١ - ١٢٢)

“Firavun kızdı, dedi ki: Ben izin vermeden siz nasıl iman edersiniz?” (A'raf, 7/121-122)

Sen kalplere, vicdanlara, akıllara da mı hakim olursun?

Delilleri gördü, iman etti işte... “Keserim” dedi, hem de nasıl keserim dedi?

لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ

ثُمَّ لَأَصْلِبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ

(الأعراف: ١٢٤)

(*Le-ükattianne eydiyeküm ve ercülekülüm min hilâfin*) “Mutlaka ellerinizi ayaklarınızı çaprazlama keseceğim.” Sağ elinizi kesersem sol ayağınızı keserim, sol ayağınızı kesersem sağ elinizi keserim. Çaprazlama...

(*Sümme le-usallibenneküm fî cüzûi'n-nahli*) “Sonra hurma ağaçlarına hepinizi asacağım.” dedi. (A'raf, 7/124)

Dediler ki;

لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ

(الشعراء: ٥٠)

(*Lâ dayra innâ ilâ rabbînâ münkalibûn*) “Sen ne yaparsan yap, biz senden korkmuyoruz, biz Mevlâmız'a döneceğiz.” dediler. (Şuarâ: 26/50)

İman geldi mi, böyle...

فَأَقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ

(طه: ٧٢)

(*Fa'kdı mâ ente kâdın*) “Neye hükmedersen hükmet, bizi ilgilendirmiyor, biz gerçeği gördük.” dediler. (Tâhâ, 20/72)

O zaman da yola gelmedi. Ondan sonra daha seneler geçti. Bak Allah-u Teâlâ Hazretleri ne kadar halim, ne kadar hilim sahibi. Biz olsak kızarız, hemen ezeriz. Sivrisineğin üstüne patlatır gibi patlatırız. Ne kadar halim... Gene, belki yola gelir diye seneler geçti.

Allah-u Teâlâ Hazretleri Musa AS'ın kavmine kıtlık verdi.

Dediler ki;

“—Yâ Mûsâ, bu senden oluyor. Sen dua et, şu kıtlık geçsin, inanacağız.”

Dua etti Mûsâ AS, kıtlık geçti. O istedikleri oldu, öteki istedikleri de oldu. Gene yola gelmediler, gene yola gelmediler, gene yola gelmediler.

Sonra ne oldu? Sonra Allahu Teâlâ Hazretleri artık kahırıyla tecelli etti, Firavun’u ve ordusunu denizde boğdu.

Nasıl boğdu? Mazlumları, mâsumları, mü’minleri katletmek için peşlerinden at sürüp giderken boğdu. Suç üzere, ceza üzere boğdu. Ama gene ibretli bir şey var ki, tam boğulurken Firavun dedi ki:

لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ
الْمُسْلِمِينَ

(يونس: ٩٠)

(Lâ ilâhe ille’llezî âmenet bihî benû isrâîle ve ene mine’l- müslimîn) “Benî İsrail’in inandığı Allah’tan başka ilâh olmadığını ben de kabul ettim, ben de müslümanlardayım.” dedi. (Yunus, 10/90)

Firavunluk etme, sonunda oraya varacak iş... Ben çok dinsizler biliyorum. Çok dinsizlerin de hayatını okudum. Firavunluk etme, bak Firavun bile sonunda “Ben de müslümanlardayım!” diyor. Çünkü ölüm korkusu geldi mi, insan hayata menfaat gözü ile değil de iz’an ile, irfan ile baktığı zaman gerçeği görür. Görmemesi mümkün değil. Allah’tan başka ilâh yok. Bu kâinâtın bir tek sahibi var: Allah celle celâlüh.

Şimdi iman et! Ne diye inat ediyorsun? Niye iş işten geçtikten sonra, kendini perişan ettikten sonra, niye öyle olsun?

Bak ne kadar merhametli Mevlâ, ondan taş yağdırmıyor. İsterse yağdırır. Affediyor, affediyor, affediyor... Senin cürmün böyle bir kan çıbanı gibi baş verip de adam akıllı irin toplayınca, o zaman patlatıyor. İflah olmaz hâle gelince, o zaman cezayı sen yapıyorsun kendine... Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarına zulmetmiyor.

وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ

(ق: ۲۹)

(*Ve mâ ene bi-zallâmin li'l-abîd*) “Ben kullarıma zulmedici değilim.” (Kaf, 50/29) buyuruyor.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

(النحل: ۱۱۸)

(*Ve mâ zalemnâhüm ve lâkin kânû enfüsehüm yazlimûn*) “Ben kullarıma zulmedici değilim, fakat kullar kendi kendilerine zulmediyorlar.” (Nahl, 16/118)

Pekçok âyet-i kerîme var: Kullar kendilerine zulmediyorlar. Allahu Teâlâ zalim değildir.

Adını bileceksin. Baba adını bileceksin. Kabile-sini bileceksin. Hoş arkadaşlık edeceksin. Hastalanırsa ziyaret edeceksin. Ölünce son vazifeni yapacaksın. Arkadaşlığı kesip koparmayacaksın. Gördüğün bir kusurdan dolayı darılmayacaksın.

Olmaz öyle şey. Arkadaşlık bir kere teessüs etti mi kopmaz. Allah yolunda arkadaşlık bir kere teessüs etti mi kopmaz.

“—Neden kopmaz hocam? Yolu bozmuşsa, günahlı insan olmuşsa, yanlış yola gitmeye başlamışsa?”

O zaman daha iyi ya işte, tut elinden, kurtar! Cehenneme gidiyor. Yanlış yola gidiyor, helâk olacak. Sen şimdi o dostunun yanlış yola gitmesine razı mısın?

Yalvar yakar, elinden tut, anlat, izah et! Akıl için yol bir. Sonunda gelir düzelir. Doğru yola girmesi için çalış!

Allah-u Teâlâ Hazretleri gönlümüze yumuşaklık versin, feyiz versin. Gözümüzün üstünden gaflet perdesini kaldırsın...

Aklına güvenme! Dünyada hiç akılsızım diyen insan yok. Deliler bile deliliğini kabul etmez; kimisi kendisini dâhi sanır, kimisi profesör sanır, kimisi Peygamber sanır, kimisi Mehdi sanır... Aklına güvenme! Şu kâinatın sahibi Allah'a iltica et! Ona teslim oldun mu, o sana yardım eder, elinden tutar.

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

05. 06. 1983 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü